

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/221/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417214338
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4417214338.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členov senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951 proti žalovanému: P. I., narodený XX. XX. XXXX, G. J., G. XXXX/XX, o zaplatenie 1.624,24 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 18. apríla 2018 č. k. 18Csp/124/2017-290 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, v ktorom súd povolil žalovanému splácať priznanú istinu s príslušenstvom v mesačných splátkach m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť priznanú sumu žalobcovi do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.624,24 eura spolu s úrokom vo výške 28% ročne zo sumy 1.624,24 eura od 05. 07. 2017 do zaplatenia v mesačných splátkach po 50 eur až do vyrovnania na účet vedený v Prima Banke Slovensko a. s., číslo účtu: A XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX pod hrozbou straty výhody splátok, prvú splátku zaplatí žalovaný žalobcovi v mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť. Ďalším výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške trov konania súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 232 ods. 3, 4, § 282, § 285 CSP a uviedol, že vo veci rozhodol rozsudkom pre uznanie preto, že boli splnené všetky predpoklady takéhoto procesného postupu podľa citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku. Súd bol toho názoru, že explicitný výklad ust. § 232 ods. 3 CSP umožňuje súdu, aby rozhodol o splnení finančnej povinnosti uloženej súdu aj v splátkach. Vzhľadom na to, že finančná situácia žalovaného neumožňuje, aby zaplatil žalobcovi dlh naraz, vzhľadom na jeho príjem, náklady spojené s bývaním, splátky ďalších pôžičiek a zdravotný stav jeho syna by bolo jednorazové plnenie dlhu voči žalobcovi zo strany žalovaného likvidačné. Súd mu preto povolil splátky vo výške 50 eur mesačne, ktoré sú vzhľadom pre príjmové a majetkové pomery žalovaného prijateľné a žalobcovi nespôsobia problémy. Uviedol s poukazom na základné imanie žalobcu, že ak žalovaný svoj dlh zaplatí v splátkach, tak ako ich určil súd, hospodárenie žalobcu tým neutrpí. Žalovaný deklaroval svoju vôľu platiť aj vyššie splátky, ako náhle sa zamestná, čím prejavil úprimnú snahu riešiť situáciu a dlh voči žalobcovi uhradiť čo najskôr. Navyše, ak žalovaný nezaplatí čo len jednu splátku, stane sa splatným celý dlh a žalobca ho bude môcť exekučne vymáhať. Súd dal teda žalovanému poslednú šancu na zaplatenie dlhu v splátkach.

1.2. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP s prihladením na § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorou súd povolil žalovanému splácať dlh v splátkach, napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti a zaviazania žalovaného uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. S argumentmi uvedenými súdom prvej inštancie sa žalobca nestotožňuje a v tejto časti považuje napadnutý rozsudok za nesprávny, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ súd povolil žalovanému splácať dlh po 50 eur mesačne, k uvedenému uvádza, že súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku. Súd sa vôbec nezaoberal majetkovými pomermi žalovaného, ale svoje zistenia obmedzil výlučne na uvedenie, že zarába 400 eur a že jeho synovi diagnostikovali autizmus a manželka je na materskej dovolenke, platia plyn 100 eur mesačne a majú ďalšie pôžičky a exekučné konania bez jeho ďalšieho preukazovania. Poukazujúc na ust. § 232 ods. 3 CSP má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za dostatočne odôvodnené, jasné a určité, ak súd priznáva plnenie v splátkach, pričom súd svoj názor nepodložil náležitou právnou argumentáciou a riadne vykonaným dokazovaním. Žalovaný nepredložil nijaké dôkazy, ktoré by potvrdzovali a odôvodňovali možnosť pripustenia splátok. Podľa jeho názoru súd svojvoľne rozhodol bez doloženia relevantných dôkazov preukazujúcich majetkové a sociálne pomery žalovaného. Má za to, že priznanie dlhu v splátkach je výnimočným opatrením. Pri určení mesačnej splátky vo výške 50 eur bude žalovaný splácať iba istinu viac ako 2,7 roka, pričom takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získavajú možnosť splácať dlh v splátkach. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Vzhľadom na čas podania žaloby na súd (8/2017) žalovaný mal možnosť prejaviť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať aspoň v takej výške, ktorá bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný neuskutočnil počas celého súdneho konania ani jednu úhradu, čím neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť. Má preto nepochybne právo, aby mu jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote. Poukázal aj na aktuálnu judikatúru, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/322/2016-85 zo dňa 01. 03. 2017, ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/135/2017-86 zo dňa 25. 05. 2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/17/2017-63 zo dňa 27. 07. 2017, ako aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/145/2017-85 z 31. 07. 2017.

Vychádzajúc z procesnej úpravy § 232 ods. 2 až 4 CSP je nesporné, že len vo výnimočne odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu ako zákonom určenú lehotu na plnenie. Uvedená exkluzivita povinného však musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo odôvodňovali záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach. Zdôraznil, že výška splátok musí odrážať nielen osobné pomery žalovaného, ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe.

3. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku týkajúcom sa zročnosti prisúdenej sumy je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

4. Predmetom konania je nárok žalobcu uplatnený na súde prvej inštancie dňa 04. 08. 2017, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 1.624,24 eura spolu s úrokom vo výške 28% zo sumy 1.624,24 eura od 05. 07. 2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Dôvodil tým, že medzi stranami sporu došlo dňa 11. 02. 2010 k uzatvoreniu zmluvy č. 3935585001, na základe ktorej žalobca pre žalovaného zriadil a viedol účet, tak ako to preukazujú priložené výpisy z účtov. V zmysle bodu 3.8 VOP (Všeobecných obchodných podmienok) je klient povinný mať na účte dostatok finančných prostriedkov. Vzhľadom na porušenie uvedenej zmluvnej povinnosti žalovaným tým, že sa dostal v účte do nepovoleného prečerpania a tento nevyrovnal, žalobca uzatvoril účet žalovaného, o čom ho písomne informoval. Žalobca ešte pred uzatvorením účtu vykonal dňa 04. 07. 2017 internú účtovnú transakciu (prevod), kedy debetný zostatok na účte klienta previedol na svoj vnútorný účet. V zmysle bodu 3.12 VOP v prípade nepovoleného prečerpania ho musí majiteľ účtu bez zbytočného odkladu

vyrovnať. Výška povoleného prečerpania predstavovala pohľadávku 1.624,24 eura úročená s úrokom vo výške 28%. Žalovaný na pojednávaní dňa 18. 04. 2018 pred súdom prvej inštancie uznal dlh žalobcu, avšak vzhľadom na jeho finančnú situáciu žiadal, aby mu súd povolil splátky vo výške 50 eur mesačne.

5. Predmetom odvolacieho konania sa tak stal rozsudok vo výroku, v ktorom súd povolil žalovanému splácať dlh v mesačných splátkach po 50 eur až do vyrovnania, keď žalobca v tejto časti namietal nesprávne právne posúdenie.

6. Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľným márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky, má za následok splatnosť celého plnenia.

Vychádzajúc z vyššie uvedených zákonných ustanovení, je stanovená zákonná 3-dňová lehota na plnenie; v odôvodnených prípadoch však súd môže určiť aj dlhšiu lehotu; napokon, odsek 4 citovaného ustanovenia hovorí o dávkach a splátkach, ak je uložená povinnosť.

7. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytna (resp. v časovom intervale takéto rozpätie prekračujúcom nanajvýš nepatrne) a to i pri pominutí okolností zistenia žalovaným nespornej výhody (odkladu) až prakticky donútením žalobcu uplatniť právo na súde.

8. Na základe ustálenej rozhodovacej praxe je pri úvahách o určení lehoty na plnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, nutné vychádzať vždy z okolností konkrétneho prípadu. Súd musí prihliadať na samotný uplatnený nárok, výšku priznaného plnenia, doterajšiu platobnú (ne)schopnosť žalovaných v konaní, ako aj na snahu o plnenie záväzku žalovanými. Ďalej je potrebné zohľadniť osobné a majetkové pomery oboch sporových strán, ako aj dobu, po ktorej by umožnením a povolením splátok došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníkov na úkor veriteľa (čo zohľadní pri výške splátok a podmienkach ich zročnosti), ako aj to, či povolenie plnenia prisúdenej sumy v splátkach neprimerane nezasiahne do majetkových pomerov veriteľa. Súd musí teda v prípade rozhodovania lehoty na plnenie túto určiť tak, aby jej dĺžka nepoprela samotný účel súdneho konania a v konečnom dôsledku viedla k odstráneniu právnej neistoty medzi sporovými stranami.

Záver súdu o tom, že je namieste priznať lehotu na plnenie dlhšiu ako 3 dni, teda povoliť plnenie priznanej sumy v splátkach, musí byť vždy náležite odôvodnené (R 126/1966, R 67/1966).

9. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie povolil žalovanému zaplatiť žalobcovi priznanú sumu v 50-eurových mesačných splátkach s prihliadnutím na jeho príjmové a majetkové pomery, ako i pomery jeho rodiny. Zohľadnil tvrdenie žalovaného, že dosahuje mesačný príjem okolo 400 až 600 eura, má vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi, ktorému v roku 2014 diagnostikovali autizmus a z tohto dôvodu je manželka na predĺženej materskej dovolenke a poberá príspevok vo výške 220 eur. Súd prvej inštancie nezisťoval stanovisko žalobcu k návrhu žalovaného o umožnenie splácať dlžnú sumu v splátkach. Žalobca s povolením splátok splácať dlh v splátkach v podanom odvolaní nesúhlasil, pričom poukazoval aj na platobnú disciplínu (resp. nedisciplínu) žalovaného, pričom v podanom odvolaní poukázal aj na tú skutočnosť, že žalovaný od podania žaloby (8/2017) mohol prejavovať snahu a uhrádzať dlh aspoň čiastočne, pričom počas celého súdneho konania neuskutočnil ani jednu úhradu. Súd prvej inštancie pri skúmaní majetkových pomerov sa uspokojil iba s tvrdeniami žalovaného, pričom tieto tvrdenia neboli komplexne preskúvané; majetkové, ako aj zárobkové a osobné pomery na strane žalovaného neboli preukázané listinnými dôkazmi.

10. Vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 232 ods. 2 CSP, odvolací súd vychádzal zo situácie, že žalobca s povolením splátok uhradiť dlžnú sumu nesúhlasil z dôvodov, ktoré podrobne odôvodnil v podanom odvolaní, a žalovaný okrem svojich tvrdení o majetkovej a finančnej situácii neprodukoval pred súdom prvej inštancie (ani v odvolacom konaní) žiadne dôkazy, ktoré by objektívne preukazovali jeho nepriaznivé majetkové, sociálne a finančné pomery. Odvolací súd zohľadnil aj ďalšie významné skutočnosti. Žalovaný počas celého súdneho konania neprejavil snahu zaplatiť dlh a to ani čiastočne, nerealizoval ani splátky v takej výške, ktorá by zodpovedala jeho finančným možnostiam, a to ani po rozhodnutí prvoinštančného súdu, ktorý mu povolil splácať dlh žalobcovi v splátkach. Je preto veľmi nepravdepodobné, že by žalovaný tieto splátky realizoval v budúcnosti. Na druhej strane, žalobca má tiež nepochybne právo, aby jeho pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote a samotné rozhodnutie súdu by malo viesť a motivovať dlžníkov k plneniu si zmeškaných povinností. Opak by bol v rozpore so zásadou spravodlivej ochrany porušených práv.

Odvolací súd pre vyššie uvedené dôvody dospel k záveru, že v danom prípade neboli naplnené odôvodnené dôvody pre priznanie plnenia v splátkach, zohľadňujúc výšku dlhu, ako aj dlhodobý ťahostajný prístup žalovaného k plneniu si svojich zmluvných povinností. Pri zohľadnení výšky dlhu však odvolací súd určil dlhšiu lehotu na zaplatenie dlhu - 60 dní, počas ktorej si žalovaný bude mať možnosť zabezpečiť finančné prostriedky a splniť svoju povinnosť voči žalobcovi.

11. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd povolil zaplatiť priznanú sumu v mesačných splátkach, podľa § 388 CSP zmenil a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

12. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania rozsahu 100%.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).